

**КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - ДРУШТВО ЗА НЕЖИВОТНО
ОСИГУРУВАЊЕ СКОПЈЕ**

Воведни одредби

Одделните изрази употребувани во овие Услови ги имаат следниве значења:

1. **осигурувач** - Кроација Осигурување АД Друштво за осигурување на неживот;
2. **договорувач на осигурување** - лице кое со осигурувачот склучило договор за осигурување;
3. **осигуреник** - лице чиј имотен интерес е осигуен;
4. **осигурен случај** - настан што може да доведе до остварување на оштетно побарување од страна на оштетениот;
5. **корисник** - сопственик на моторно возило и секое лице што има право на располагање, односно на кого возилото му е дадено на користење;
6. **оштетено лице** - лице кое претрпело штета од употреба на моторно возило - превозно средство;
7. **сума на осигурување** - износ на кој е осигурен имотниот интерес;
8. **премија** - износ кој договорувачот на осигурување го плаќа по договорот за осигурување;
9. **полиса** - исправа за договор за осигурување.

Осигурително покритие

Член 1

1. Осигурувачот е во обврска, врз основа на прописите за одговорност за надомест на штета, да надомести штета ако со употреба на моторно возило се причини штета на трето лице, поради:
 - смрт, телесна повреда, нарушување на здравјето или
 - уништување или оштетување на предмети, освен од одговорност за штети за предмети што ги примил на превоз.
2. Покрај одговорност на корисникот на возилото, осигурена е и одговорноста на сите лица кои постапуваат по волјата на корисникот при употреба на возилото (возач, кондуктер и сл.), како и на лица што се превезуваат во возилото по волја на неговиот корисник.
3. Со осигурувањето од одговорност, опфатена е и одговорноста за штета што ќе ја причини приклучно или неисправно возило додека е споено со возилото кое го влече и откако се одвои од тоа возило и дејствува во функционална зависност со него.
4. Договорената осигурена сума претставува горна граница на обврските на осигурувачот за сите давања по еден штетен настан, доколку поинаку не се договори, без оглед на бројот на оштетените. Повеќе временски поврзани штети, ако настанале поради иста причина, претставуваат еден осигурен случај.

Обврски на осигурникот

Член 2

1. Лицето кое управува со превозното средство е должно да го има договорот за осигурување (полисата за осигурување) или било кој друг доказ за склучен договор за осигурување при користењето на превозното средство во сообраќајот и е должен истиот

**УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА
МОТОРНИ ВОЗИЛА ОД ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТИ
ПРЕДИЗВИКАНИ НА ТРЕТИ ЛИЦА**

- да го даде на увид на барање на овластеното лице на органот на Внатрешни работи кое врши контрола на сообраќајот.
- Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за настанување на сообраќајната незгода и да достави пополнет Европски извештај за сообраќајната незгода, во рок од 30 дена од денот на настанување на незгодата. Во случај на поголема штета над износот предвиден со Европскиот извештај, осигуреникот е должен да ја пријави сообраќајната незгода на надлежните органи за Внатрешни работи и да почека на увид на лице место за да утврдат под кои околности и како настанала сообраќајната незгода.
 - Доколку осигуреникот не постапи согласно со одредбите од став 1 од овој член, осигурувачот има право на регрес на сите исплатени средства или настанати трошоци кои не би настанале доколку осигуреникот ги почитувал роковите за известување предвидени во став 1.
 - Осигуреникот, според своите можности е во обврска да му помогне на осигурувачот во утврдување на одговорноста и е должен да му даде вистински и исцрпни податоци за штетниот настан и околностите под кои тој настанал.
 - Ако против осигуреникот е истакнато оштетно побарување, е поднесена тужба за надомест на штета, е поставено имотно правно барање или е ставен предлог за обезбедување на докази, тој е во обврска без одлагање за тоа да го извести осигурувачот и да му ги достави сите докази што ги содржи соодветното побарување.
 - Осигуреникот е должен водењето на парницата да го препушти на осигурувачот.
 - Осигуреникот е должен обработувањето на оштетните побарувања да го препушти на осигурувачот и нема право да го одбие, а особено нема право да го признае, освен ако со тоа не се прави очигледна неправда.
 - Договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот е должен сите свои известувања упатени на осигурувачот писмено да ги потврди, а особено за промената на име, назив и адреса.
 - Повредата на обврските од овој член има за последица смалување на обврските на осигурувачот за толку колку што настанала поголема штета подари тие повреди.

Обврски на осигурувачот

Член 3

- Осигурувачот е должен да ги подмири оправданите барања и да превземе мерки за заштита на осигуреникот од неосновани или претерани оштетни барања. Ако осигурувачот ја повреди оваа обврска должен е на осигуреникот да му ја надомести штетата.
- Осигурувачот е овластен во име на осигуреникот да ги дава сите изјави, кои според неговото мислење се потребни, заради надомест на штетата или заради заштита од неосновани или претерани барања.

- Трошоците за одбрана на осигуреникот во кривичната постапка ги надоместува осигурувачот само во случај кога изрично дал согласност за барањето и се обврзал за надомест на трошоците.
- Трошоците на парничната постапка ги надоместува осигурувачот доколку парницата ја водел осигуреникот во согласност со осигурувачот или ако бил застапуван од лице што го одредил осигурувачот и тоа во полн износ без оглед на висината на осигурената сума.

Исклучување на осигурување

Член 4

- Од осигурителното покритие исклучени се оштетните побарувања:
 - Кои по основ на договор или посебно ветување го надминат обемот на обврските што произлегуваат од правните прописи од одговорност за причинета штета;
 - Од лицето кое управувало со моторното возило со чија употреба е предизвикана незгодата;
 - Од сопственикот, сосопственикот, договорувачот на осигурувањето и секој друг корисник на возилото кој во моментот на настанување на незгодата не управувал со моторното возило со чија употреба е предизвикана незгодата, но само за износот на штета поради уништување или оштетување на предмети;
 - Од лицето кое на нелегален начин присвоило моторно возило, како и соучесникот во нелегално присвојување на моторно возило, со чија употреба е предизвикана незгодата, без разлика дали истото управувало со моторното возило во моментот на незгодата;
 - Од лицата кои штетата ја претрпеле како резултат на употреба на моторно возило во спортски приредби за кои е добиена официјална согласност и на кои е потребно да се постигне максимална брзина;
 - Што се однесуваат на предмети доверени на осигуреникот или на некое друго осигурено лице, а особено ако тие ствари ги превезува, користи или чува;
 - Заради оштетувања на лица или предмети кои ќе настанат при превоз со возилото, поради нуклеарни или други радиоактивни материи, ако оштетувањето е непосредно или посредна последица на кинење на јадрото или од зрачење на тие материи;
 - За штети причинети при воени операции или побуни.
- Ако посебно не се договори, од осигурително покритие се исклучени оштетните побарувања кои произлегуваат од штетен настан што настанал за време додека возилото било мобилизирано или реквизирано од страна на властите во мирно време, и тоа од моментот на пристигнување на првото определено место до моментот на превземање на возилото.

Губење на правата од осигурување

Член 5

1. Осигуреникот ги губи правата од осигурување:
 - (1) Ако овозможи да се превезуваат лица на место кое не е предвидено за превоз на лица, за барања што тие лица ќе ги постават, освен за барање на лицата што се превезуваат согласно прописите;
 - (2) Ако со возилото управува без пропишана дозвола за соодветен вид на возилото или ако му е изречена мерка на безбедност или заштитна мерка управување со тој вид на возило, или без надзор на овластен возач - инструктор се обучува за управување со моторно возило во сообраќајот;
 - (3) Ако возилото го користело или управувало неовластено лице. Во смисла на овие услови, се смета дека возилото неовластено го користело, односно управувало лице што без знаење и одобрение на осигуреникот управувало со возилото, како и лице кое противправно се послужило со моторното возило;
 - (4) Ако во моментот на сообраќајната незгода возилото го управувал под дејство на алкохол, дрога или други наркотици.
 - А) Се смета дека возачот бил под дејство на алкохол ако:
 - за време на управување на возилото имал алкохол во организмот или покажувал знаци на алкохолно пореметување без оглед на количината на алкохолот, ако управувањето му е основно занимање (професија) односно имал повеќе од 0,5‰ (промили) алкохол за возач аматер;
 - ако алкохолниот тест е позитивен, а не се погрижи со помош на анализа на крвта да се утврди степенот на неговата алкохолизираност, освен ако земањето на крв го загрозува неговото здравје (на пр. Хемофилија);
 - ако по сообраќајната незгода избега или одбие да се подвргне на испитување на неговата алкохолизираност, или конзумира алкохол, така што го оневозможи утврдувањето на присуството на алкохол во крвта во моментот на настанување на штетата.
 - Б) се смета дека возачот е под дејство на дрога или други наркотици ако:
 - со стручен преглед се утврди дека покажува знаци на пореметеност поради употреба на дрога или други наркотици;
 - по сообраќајната незгода побегне или одбие да се подвргне на испитување на неговата дрогираност.
2. Ако не е платена дополнителна премија за зголемен ризик, осигуреникот ги губи правата од осигурување за секој осигурен случај во сразмер помеѓу платената премија и премијата што требало да се плати.
3. Осигурувачот има право на регрес врз основа на Законот за осигурување за исплатените износи на надоместените штети, заедно со камата и трошоци.

Промена на регистарски податоци на моторното возило

Член 6

Сопственикот на моторното возило е должен писмено да го извести осигурувачот за промена на регистарските податоци кои се однесуваат на тоа моторно возило во рок од 15 дена од денот на настанатата промена.

Влијание на промена на сопственоста на возилото врз договорот за осигурување

Член 7

Ако во текот на траењето на осигурувањето се промени сопственикот, односно корисникот на моторното возило, правата и обврските од договорот за осигурување од автомобилска одговорност преминуваат врз новиот сопственик, односно корисник и траат до истек на тековниот период на осигурување.

Размена на информации

Член 8

Во случај на сообраќајна незгода, лицата учесници во сообраќајната незгода се должни меѓусебно да разменат податоци од личните документи за идентификација, регистарските податоци за возилото и документите од кои може да се види дека склучиле договор за осигурување од автомобилска одговорност.

Обврски за доставување на информации

Член 9

Учесниците во сообраќајна незгода се должни на барање на осигурувачот, да дадат опширно известување за околностите под кои се случила сообраќајната незгода, а во спротивно се должни да ја надоместат штетата настаната од неизвршување на обврската за известување.

Право на посредување

Член 10

Доколку оштетеното лице не е задоволно од надомест на штета што му го понудил осигурувачот, истото има право да покрене постапка на посредување согласно со прописите кои го уредуваат начинот и постапката на посредување.

Територијално важење на осигурувањето

Член 11

1. Осигурителното покритие, ако поинаку не е договорено, се однесува на територијата на Република Македонија и на земјите членки на Советот на бироа за зелена карта.
2. За возилата што ги користат македонските работни и други организации за изведување на градежни, монтажни, истражувачки и слични работи вон територијата на Република Македонија, може за време на изведувањето на тие работи, да се склучи осигурување од одговорност по овие Услови.
3. Ако во државата во која настапил осигурен случај, осигурувањето од одговорност е задолжително, се смета дека осигурувањето било договорено на минимална осигурена сума пропишана во таа земја,

освен ако покритието од полисата за осигурување е поповолно за осигуреникот.

4. За возила со странска регистрација осигурувањето важи само на територија на Република Македонија и не може да се издаде зелена карта.

Започнување и престанување на осигурителното покритие

Член 12

1. Обврската на осигурувачот од договорот за осигурување започнува по истек на 24 часот на денот што во исправата за осигурување е наведен како почеток на осигурување, ако до тој ден е платена премијата, односно по истекот на 24 часот на денот кога премијата е платена, освен ако поинаку не е договорено.
2. Обврската на осигурувачот престанува по истек на 24 часот на денот што во исправата за осигурување е наведен како ден на истек на осигурувањето.

Пресметување на премијата

Член 13

1. Премијата за осигурување се утврдува со Тарифата на премии за осигурување од автомобилска одговорност.
2. Зголемувањето на премијата (малус) во зависност од остварениот технички резултат, се утврдува со Тарифата на премии за осигурување од автомобилска одговорност.

Плаќање на премијата

Член 14

1. Договорувачот на осигурување премијата ја плаќа при преземање на полисата, ако поинаку не е договорено.
2. Договорувачот на осигурување премијата ја плаќа на свој ризик и трошок.
3. Ако премијата е платена по пошта или преку банка депонент, како ден на плаќање се смета денот кога премијата уредно е платена.

Враќање на премија

Член 15

Во случај на уништување или одјавување на возилото, осигурувачот е во обврска да врати дел на премијата за преостанатото време на траење на осигурувањето (про-рата) сметано од денот на приемот на барањето за откажување на договорот, доколку до тогаш не се остварил осигурен случај.

Писмена форма

Член 16

1. Договорот за осигурување е полноважен само ако е склучен во писмена форма.
2. Сите известувања и изјави што се даваат по одредбите на договорот за осигурување, мора да бидат дадени во писмена форма.

Правна поука

Член 17

- Доколку осигуреникот или корисникот на осигурување не се задоволни од првостепената одлука, имаат право да поднесат приговор во рок од 8 (осум дена) до Комисијата која одлучува по приговори.
- Договорачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето, можат да достават жалба во однос на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурување (АСО), како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.
- Во случај на спор помеѓу договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот и осигурувачот, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на склучување на договорот за осигурување.

Претседател на Одбор на директори
Иван Фабијанчиќ